

Till:
Näringsdepartementet,
103 33 Stockholm
N2016/05511/ITP

Remissvar – Betänkandet SOU 2016:54 Till sista utposten

DB Schenker AB ("DB Schenker") har genom remiss den 15 september 2016 beretts tillfälle att avge yttrande över Postlagsutredningens slutbetänkande Till sista utposten. En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:54).

DB Schenker får därför avge yttrande enligt nedan. Eftersom DB Schenker är verksam inom delmarknaden för paket, dvs. försändelser på upp till 20 kg som inte är brev, fokuserar yttrandet främst på de delar som har bäring på paketmarknaden. Några synpunkter kring konkurrensen på marknaden som helhet lämnas också.

Sammanfattning

DB Schenker tillstyrker förslaget i slutbetänkandet om att tillhandahållare av posttjänster ska lämna uppgifter på begäran till Trafikanalys och Post- och telestyrelsen. Det möjliggör en bättre uppföljning av marknaden och kan förhoppningsvis leda till att den samhällsomfattande posttjänstens omfattning kan begränsas till enbart de delar där det inte finns förutsättningar för en fungerande konkurrens.

DB Schenker saknar dock förslag som på ett rimligt sätt begränsar den samhällsomfattande tjänstens omfattning när det gäller paketmarknaden. Sedan PostNord momsbefriades för de delar som räknas till den samhällsomfattande tjänsten har DB Schenker och andra aktörer fått en tydlig konkurrensnackdel. Utredningen säger att det skulle vara möjligt att ta bort paket från den samhällsomfattande tjänsten, men lämnar inget sådant förslag. DB Schenker efterlyser därför att ett sådant förslag snarast utreds för att kunna komma på plats så snart som möjligt.

Synpunkter på betänkandet

DB Schenker välkomnar att det görs en översyn av postlagstiftningen. Det finns ett stort behov av att uppdatera postlagstiftningen och göra den mer tidsenlig. Särskilt viktigt är det att postlagstiftningen blir mer differentierad så att de marknadsstörningar som följer av den samhällsomfattande posttjänsten minimeras.

Sedan avregleringen 1993 har den svenska postmarknaden utvecklats positivt ur flera aspekter. Verksamheten har effektiviserats, flera olika aktörer har etablerat sig i Sverige och konkurrenssituationen har stärkts. Detta har i sin tur medfört att konsumentnyttan gradvis ökat, genom att villkor och servicenivåer hela tiden förbättrats.

Antalet brev som skickas minskar stadigt samtidigt som ökad digitalisering och e-handel ställer nya krav på brev- och paketdistributörer. Trenden är densamma i övriga EU och andra delar av

den industrialiserade världen. Utvecklingen reser inte bara frågan om hur den samhällsomfattande tjänsten ska finnas kvar på lång sikt. Minst lika viktigt är att de sjunkande volymerna är ett tecken på att användarnas behov har förändrats.

Femdagarsutdelning

Förslaget om att omvandla Post- och telestyrelsens praxis kring undantag från femdagarsutdelning till en föreskrift bedömer DB Schenker som relativt oproblematiskt. Detta under förutsättning att det görs en utvärdering kontinuerligt som säkerställer att förändringen inte drabbar svaga grupper som till exempel äldre på landsbygden. På den delmarknad där DB Schenker verkar finns idag en fungerande konkurrens som gör att en god service till medborgarna upprätthålls. Försämrings konkurrensen, vilket det finns stora risker för i och med momsbefrielsen för PostNord, kan detta förslag dock innebära försämringar av servicen gällande paketförsändelser.

Reglering av ombudsnätet

Eftersom DB Schenker förespråkar att den samhällsomfattande tjänsten begränsas till att enbart omfatta vissa brevörsändelser bedömer vi att förslaget om att reglera ombudsnätets omfattning är irrelevant. Med en fungerande konkurrens på paketmarknaden behöver inte ombudsnätet regleras, utom möjligtvis i vad som kan benämnas som absolut glesbygd.

Uppgiftslämning

DB Schenker tillstyrker förslaget i slutbetänkandet om att tillhandahållare av posttjänster ska lämna uppgifter på begäran till Trafikanalys och Post- och telestyrelsen. Det möjliggör en bättre uppföljning av marknaden och kan förhoppningsvis leda till att den samhällsomfattande posttjänstens omfattning kan begränsas till enbart de delar där det inte finns förutsättningar för en fungerande konkurrens. Eftersom det är med syfte att löpande kunna göra bedömningar av behovet att utse tillhandahållare av samhällsomfattande posttjänster tycker DB Schenker att det är rimligt att dessa uppgifter ska få begäras in av myndigheterna.

Tillgång till postnummersystemet

DB Schenker tillstyrker också förslaget om att förbättra tillgången till postnummersystemet. Det förbättrar konkurrensen på postmarknaden som helhet och ger sannolikt en stor samhällsekonomisk vinst i förhållande till den lilla kostnad det innebär att göra systemet mer tillgängligt.

Tillståndsplikt

DB Schenker delar utredningens bedömning att det inte finns behov av att införa tillståndsplikt för paketdistributörer. Konkurrensen fungerar idag bra och det som behöver göras för att säkerställa det är istället att se över, begränsa och anpassa den samhällsomfattande posttjänsten.

Förändrad omfattning av den samhällsomfattande posttjänsten

Utredningen framför att det finns goda skäl att se över om den samhällsomfattande posttjänsten i sin helhet kan minskas men har inte haft tid till att göra en sådan analys och ta fram förslag.

DB Schenker anser att det är av stor vikt att en sådan analys görs och att förslag tas fram om hur den samhällsomfattande posttjänsten gällande paketförsändelser kan begränsas. Utredaren har också skrivit att Sverige i framtiden sannolikt skulle kunna avstå från att utse en tillhandahållare av den samhällsomfattande tjänsten för paket. Eftersom konkurrensen som nu råder på paketmarknaden riskerar att kraftigt försämrans under de närmaste åren, till följd av momsbefrielsen, bör en sådan förändring komma på plats så snart som möjligt. Vi förslår därför att regeringen skyndsamt utreder hur en sådan begränsning kan genomföras.

Denna fråga är av stor vikt då Sverige sedan den 1 april 2016, efter en dom i EU-domstolen, har slopat moms på de försändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna. Slopandet av moms på de samhällsomfattande posttjänsterna gör att den aktör i Sverige som har detta uppdrag - PostNord - kan sänka sina priser med cirka 20 procent utan att företagets erbjudande blir mindre konkurrenskraftigt i förhållande till sina konkurrenter. För kunder som inte kan göra avdrag för ingående moms - privatpersoner, banker och försäkringsbolag - blir det påtagligt billigare att använda sig av PostNords tjänster jämfört med andra postmarknadsaktörer. Istället för en vidareutveckling, riskerar marknaden att återregleras och tappa i konkurrenskraft. Det drabbar i slutändan kunderna, inte minst äldre och boende på glesbygden, som får ett minskat utbud av aktörer och färre valmöjligheter att skicka sina brev och paket.

Momsbefrielsen för PostNords paketdistribution minskar konkurrensen på paketmarknaden och leder i förlängningen till att servicen till medborgarna försämrans genom högre priser och färre ombud. Det är inte rimligt att en aktör får sänkt moms på en tjänst som utförs av flera konkurrerande aktörer. På paketmarknaden finns det idag ett flertal företag som man kan använda för att leverera paket till hushåll på de allra flesta orter i landet. I Sverige idag har PostNord ca 1 850 ombud, DB Schenker 1 450, DHL 1 350 och Bussgods har 450 ombud. De som drabbas om DB Schenker och andra konkurrerande aktörer tvingas dra ner på antalet ombud är främst de på mindre orter i glesbygden.

Det är också stor risk att e-handeln drabbas negativt. E-handeln växer med 15-20 procent varje år och omsatte över 50 miljarder kronor under 2015. Denna utveckling har många positiva effekter, inte minst minskade klimatutsläpp. Klimatpåverkan blir mindre om man handlar hemifrån än om man kör bil till och från affärer. Men e-handeln förutsätter en välfungerande konkurrens på paketmarknaden, annars riskerar e-handeln att bli dyrare.

Den nuvarande momsregleringen gör att staten går miste om 200 miljoner kronor i momsintäkter. Den siffran kan dessutom antas bli högre längre fram eftersom PostNord sannolikt kommer att öka sina marknadsandelar då priset på brev och paket kan sättas utan moms.

Alla berörda parter, inklusive PostNord och PTS, intygar att konkurrensen idag fungerar mycket väl på paketsidan. Därför kan samhällsuppdraget för paket antingen slopas eller utsträckas till fler aktörer än bara PostNord. Utredaren har uttryckt att detta ska vara möjligt att göra men har inte haft tillräckligt med tid för att kunna ta fram ett förslag. Med Postlagsutredningen som grund bör regeringen skyndsamt utreda hur lagstiftningen kan uppdateras, exempelvis föreslå vissa kriterier som måste uppfyllas för att inneha samhällsuppdraget, vilket exempelvis gjorts av den ansvariga myndigheten i Finland. Regeringen kan också föreslå en miniminivå för vad som ska ingå i den samhällsomfattande posttjänsten. Uppdraget kan exempelvis avgränsas till att - oavsett operatör - endast gälla enstaka brevörsändelser som väger 0-250 gram, som är den

nivå utredningen föreslår för pristaket. Därmed skulle dessa brevårsändelser, där det saknas konkurrens inte minst i glesbygd, vara de enda som momsbefrias.

Kristin Hedlund

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'KH', written over a horizontal line.

General counsel / Chefsjurist

Region Europe North & East
Schenker North & East AB